

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

9 septembrie 2021 *

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie civilă – Succesiuni – Regulamentul (UE) nr. 650/2012 – Articolul 6 litera (a) – Declinare de competență – Articolul 7 litera (a) – Competență judiciară – Control de către instanța sesizată ulterior – Articolul 22 – Alegerea legii aplicabile – Articolul 39 – Recunoaștere reciprocă – Articolul 83 alineatul (4) – Dispoziții tranzitorii”

În cauza C-422/20,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Oberlandesgericht Köln (Tribunalul Regional Superior din Köln, Germania), prin decizia din 28 august 2020, primită de Curte la 8 septembrie 2020, în procedura

RK

împotriva

CR,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul L. Bay Larsen, președinte de cameră, doamna C. Toader (raportoare) și domnul N. Jääskinen, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru CR, de I. Sommer, Rechtsanwältin;
- pentru guvernul spaniol, de M. J. Ruiz Sánchez, în calitate de agent;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de E. Manzo, avvocato dello Stato;

* Limba de procedură: germana.

– pentru Comisia Europeană, de M. Heller și M. Wilderspin, în calitate de agenți,
după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 iulie 2021,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6 litera (a), a articolului 7 litera (a), a articolului 22 și a articolului 83 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor (JO 2012, L 201, p. 107, rectificări în JO 2012, L 344, p. 3, JO 2013, L 60, p. 140, și JO 2018, L 63, p. 62, denumit în continuare „Regulamentul privind succesiunile”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între RK și CR, cu privire la o cerere introdusă de CR în vederea obținerii unui certificat național de moștenitor și a unui certificat european de moștenitor, în urma decesului soțului său.

Cadrul juridic

- 3 Potrivit considerentelor (27) și (59) din Regulamentul privind succesiunile:
„(27) Normele prezentului regulament sunt concepute astfel încât să asigure faptul că autoritatea care se ocupă de succesiune va aplica, în cele mai multe situații, propria lege. În consecință, prezentul regulament prevede o serie de mecanisme care să fie activate atunci când defunctul a ales ca succesiunea să îi fie reglementată de legea unui stat membru a cărui cetățenie o deținea.
[...]
(59) Având în vedere obiectivul său general, care este recunoașterea reciprocă a hotărârilor pronunțate în statele membre în materie de succesiuni, [...] prezentul regulament ar trebui să stabilească norme cu privire la recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor judecătorești [...]”
- 4 Articolul 3 din Regulamentul privind succesiunile, intitulat „Definiții”, prevede la alineatul (1):
„(1) În sensul prezentului regulament:
[...]
(g) «hotărâre» înseamnă orice hotărâre în materie de succesiuni pronunțată de o instanță judecătorească dintr-un stat membru, indiferent de denumirea acesteia, inclusiv o hotărâre privind stabilirea de către un grefier a cheltuielilor de judecată;
[...]

- 5 Articolul 4 din acest regulament, intitulat „Competența generală”, prevede:
- „Instanțele judecătorești din statul membru în care defunctul își avea reședința obișnuită în momentul decesului sunt competente să hotărască cu privire la succesiune în ansamblul său.”
- 6 Potrivit articolului 6 din regulamentul menționat, intitulat „Declinarea competenței în cazul în care s-a optat pentru o lege”:
- „În cazul în care legea aleasă de defunct pentru a se aplica succesiunii sale în temeiul articolului 22 este legea unui stat membru, instanța judecătorească sesizată în temeiul articolului 4 sau al articolului 10:
- (a) poate, la solicitarea unei părți la proceduri, să își decline competența în cazul în care consideră că instanțele judecătorești din statul membru pentru a cărui lege s-a optat sunt mai în măsură să hotărască cu privire la succesiune, având în vedere circumstanțele de natură practică ale succesiunii, precum reședința obișnuită a părților și locul unde sunt situate bunurile; [...]
- [...]”
- 7 Articolul 7 din același regulament, intitulat „Competența în cazul în care s-a optat pentru o lege”, enunță:
- „Instanțele judecătorești din statul membru pentru a cărui lege a optat defunctul în temeiul articolului 22 sunt competente să hotărască cu privire la succesiune în cazul în care:
- (a) o instanță judecătorească sesizată anterior și-a declinat competența cu privire la aceeași cauză în temeiul articolului 6;
- [...]”
- 8 Articolul 10 din Regulamentul privind succesiunile, intitulat „Competența subsidiară”, prevede:
- „(1) În cazul în care reședința obișnuită a defunctului în momentul decesului nu este situată într-un stat membru, instanțele unui stat membru în care sunt situate bunuri care fac parte din patrimoniul succesoral sunt totuși competente să se pronunțe asupra succesiunii în ansamblu său, în măsura în care:
- (a) defunctul avea cetățenia acelui stat membru la data decesului; sau, dacă această condiție nu este îndeplinită,
- (b) defunctul își avea anterior reședința obișnuită în statul membru respectiv, cu condiția ca, în momentul sesizării instanței, să nu fi trecut mai mult de cinci ani de la schimbarea reședinței obișnuite.
- (2) În cazul în care nicio instanță judecătorească a vreunui stat membru nu este competentă în temeiul alineatului (1), instanțele statului membru în care se situează bunuri care fac parte din patrimoniul succesoral sunt totuși competente să se pronunțe asupra respectivelor bunuri.”

- 9 Articolul 22 din același regulament, intitulat „Alegerea legii”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) O persoană poate să aleagă ca legea care să se aplice succesiunii sale în ansamblu său să fie legea statului a cărui cetățenie o deține în momentul alegerii legii sau la data decesului.

O persoană care deține mai multe cetățenii poate să aleagă legea oricăruia dintre statele al căror cetățean este în momentul alegerii legii sau la momentul decesului.

(2) Alegerea legii trebuie exprimată în mod explicit, printr-o declarație sub forma unei dispoziții pentru cauză de moarte, sau trebuie să rezulte din clauzele unei astfel de dispoziții.”

- 10 Capitolul IV din Regulamentul privind succesiunile, intitulat „Recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor”, conține articolele 39-58 din acesta.

- 11 Articolul 39 din acest regulament, intitulat „Recunoașterea”, enunță la alineatul (1):

„Hotărârile pronunțate într-un stat membru sunt recunoscute în celelalte state membre fără să fie necesar să se recurgă la o procedură specială.”

- 12 Articolul 40 din regulamentul menționat, intitulat „Motive de nerecunoaștere”, prevede:

„O hotărâre nu este recunoscută dacă:

- (a) recunoașterea este vădit contrară ordinii publice a statului membru în care este solicitată recunoașterea;
- (b) a fost pronunțată în lipsă, în cazul în care actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent acestuia nu a fost comunicat sau notificat părâtului în timp util și într-o manieră care să îi fi permis să își pregătească apărarea, dacă părâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii atunci când a avut posibilitatea să o facă;
- (c) este contradictorie cu o hotărâre pronunțată în cadrul unor proceduri între aceleași părți în statul membru în care se solicită recunoașterea;
- (d) este contradictorie cu o hotărâre pronunțată anterior într-un alt stat membru sau într-un stat terț în cadrul unor proceduri între aceleași părți și având același obiect, atunci când hotărârea pronunțată anterior întrunește condițiile necesare pentru recunoașterea sa în statul membru în care se solicită recunoașterea.”

- 13 Articolul 41 din Regulamentul privind succesiunile, intitulat „Lipsa revizuirilor pe fond”, prevede:

„O hotărâre pronunțată într-un stat membru nu poate face, în niciun caz, obiectul unei revizui pe fond.”

- 14 Articolul 83 din acest regulament, intitulat „Dispoziții tranzitorii”, enunță la alineatele (1) și (4):

„(1) Prezentul regulament se aplică succesiunilor persoanelor care au decedat la data de 17 august 2015 sau după data respectivă.

[...]

(4) În cazul în care o dispoziție pentru cauză de moarte a fost făcută înainte de 17 august 2015 în conformitate cu legea pe care defunctul ar fi putut să o aleagă în conformitate cu prezentul regulament, se consideră că acea lege a fost aleasă ca lege aplicabilă succesiunii.”

- 15 Potrivit articolului 84 din regulamentul menționat:

„Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 17 august 2015, cu excepția articolelor 77 și 78, care se aplică de la 16 noiembrie 2014, precum și a articolelor 79, 80 și 81, care se aplică de la 5 iulie 2012. [...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 16 După decesul soțului său de cetățenie germană, survenit la 9 martie 2017, CR a solicitat în fața Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren, Germania) eliberarea unui certificat național de moștenitor și a unui certificat european de moștenitor, în temeiul unui testament olograf redactat la 14 iunie 1990 în limba germană, prin care soții s-au desemnat reciproc moștenitori unici.
- 17 RK, fratele defunctului, a contestat competența instanțelor germane de a statua cu privire la această cerere pentru motivul că, la momentul decesului său, defunctul își avea reședința obișnuită în Spania și că testamentul respectiv nu conținea o alegere expresă a legii care să reglementeze succesiunea.
- 18 Prin decizia din 20 decembrie 2017, Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren, Germania) a considerat că faptele necesare pentru întocmirea certificatelor solicitate erau stabilite.
- 19 Ca urmare a unei acțiuni formulate de RK, Oberlandesgericht Köln (Tribunalul Regional Superior din Köln, Germania), printr-o ordonanță din 4 iulie 2018, a constatat necompetența Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren) de a statua cu privire la cerere, pentru motivul că doar instanțele spaniole erau competente, conform criteriului reședinței obișnuite a defunctului în momentul decesului său, prevăzut la articolul 4 din Regulamentul privind succesiunile.
- 20 Prin ordonanța din 29 aprilie 2019, Juzgado de Primera Instancia e Instrucción n°3 de Estepona (Tribunalul de Primă Instanță și de Instrucție nr. 3 din Estepona, Spania), care fusese sesizat de CR, a decis să „să renunț[e] la judecarea prezentei proceduri întrucât instanțele din Germania [erau] mai bine plasate pentru a statua asupra succesiunii și date fiind circumstanțele practice precum reședința obișnuită a părții interesate în prezenta cauză și locul situării părții esențiale a bunurilor care fac obiectul succesiunii”.
- 21 Prin actul notarial din 29 august 2019, CR a introdus o nouă cerere de eliberare a unui certificat național de moștenitor și a unui certificat european de moștenitor la Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren), prevalându-se de ordonanța instanței spaniole. Prin ordonanța din 19 februarie 2020, Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren) s-a declarat competent pentru a statua cu privire la cererea formulată de CR, considerând că ordonanța instanței spaniole reprezenta o declinare de competență în sensul articolului 6 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile.

- 22 RK a formulat apel împotriva ordonanței date de Amtsgericht Düren (Tribunalul Districtual din Düren) la instanța de trimitere, susținând că mai multe motive se opuneau competenței internaționale a instanțelor germane.
- 23 Făcând trimitere la Hotărârea din 21 iunie 2018, Oberle (C-20/17, EU:C:2018:485), această instanță exprimă îndoieli cu privire la aplicarea și la interpretarea anumitor dispoziții din Regulamentul privind succesiunile.
- 24 În aceste condiții, Oberlandesgericht Köln (Tribunalul Regional Superior din Köln, Germania) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Pentru a exista, în temeiul articolului 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile, o declinare de competență a instanței judecătorești sesizate anterior, este necesar ca această instanță să își decline competența în mod expres sau este suficientă și o declinare implicită în cazul în care se poate deduce prin interpretare că respectiva instanță și-a declinat competența?
- 2) Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile pentru ca instanța sesizată anterior să poată decide? În ce măsură este obligatorie decizia instanței sesizate anterior?

În special:

- a) Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă defunctul a ales în mod valabil legea statului membru în temeiul articolului 22 din Regulamentul privind succesiunile?
- b) Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă, în fața instanței sesizate anterior, o parte din proces a formulat, în temeiul articolului 6 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile, o cerere prin care solicită ca instanța respectivă să își decline competența?
- c) Instanța statului membru care ar fi competentă ca urmare a declinării de competență a instanței judecătorești sesizate anterior din alt stat membru poate verifica dacă instanța sesizată anterior a reținut în mod corect că instanțele statului membru a cărui lege a fost aleasă sunt mai bine plasate pentru a soluționa cauza succesorală?
- 3) Articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile, care presupun o alegere a legii aplicabile «în temeiul articolului 22», sunt aplicabile și în cazul în care, într-un testament întocmit înaintea datei de 17 august 2015, defunctul nu a ales explicit sau tacit legea aplicabilă, iar legea aplicabilă succesiunii poate rezulta doar din articolul 83 alineatul (4) din Regulamentul privind succesiunile?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 25 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile trebuie interpretat în sensul că, pentru a exista o declinare de competență în sensul articolului 6 litera (a) din același regulament în favoarea instanțelor din statul membru a cărui lege a fost aleasă de defunct, este necesar ca instanța sesizată anterior să își fi declinat competența în mod expres.
- 26 Din cererea de decizie preliminară reiese că îndoielile instanței de trimitere în această privință sunt legate de faptul că, în speță, instanța spaniolă sesizată anterior nu și-a declinat competența în mod expres.
- 27 Or, astfel cum a arătat guvernul spaniol în observațiile sale scrise, există o diferență de formulare între articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile în versiunea în limba spaniolă, contrar celor ce pot fi constatate în alte versiuni lingvistice.
- 28 Astfel, în versiunea în limba spaniolă, în timp ce la articolul 6 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile se folosește expresia „abstenerse de conocer”, la articolul 7 litera (a) din acest regulament se utilizează verbul „inhibirse”. În schimb, în alte versiuni lingvistice, în aceste dispoziții se folosesc termeni care fac în mod expres referire la declinarea de competență. Astfel, cu titlu de exemplu, pentru aceste două dispoziții în versiunea în limba germană se utilizează termenii „für unzuständig erklären”, în cea în limba engleză termenii „decline jurisdiction”, în cea în limba franceză termenii „décliner sa compétence”, în cea în limba italiană termenii „dichiarare la propria incompetenza”, iar în cea în limba română termenii „declina competența”.
- 29 În speță, instanța sesizată anterior a utilizat termenii din versiunea în limba spaniolă a articolului 6 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile, declarând că „renunță la judecarea procedurii”. Totuși, împrejurarea că în această dispoziție, în versiunea sa în limba spaniolă, se utilizează termeni diferiți de cei ai articolului 7 litera (a) din regulamentul menționat și că instanța spaniolă a folosit termenii care figurează în prima dintre aceste dispoziții nu are incidență asupra validității unei declinări de competență în sensul dispozițiilor respective.
- 30 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, dispozițiile dreptului Uniunii trebuie interpretate și aplicate în mod uniform, în lumina versiunilor existente în toate limbile Uniunii Europene. În caz de neconcordanță între diferitele versiuni lingvistice, dispoziția în cauză trebuie să fie interpretată în funcție de economia generală și de finalitatea reglementării din care face parte [a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 octombrie 2020, United Biscuits (Pensions Trustees) și United Biscuits Pension Investments, C-235/19, EU:C:2020:801, punctul 46, precum și jurisprudența citată].
- 31 Din modul de redactare a articolului 6 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile reiese că declinarea de competență presupune întrunirea mai multor condiții enumerate în această dispoziție și se întemeiază pe o apreciere de către instanța sesizată anterior a împrejurărilor de fapt referitoare la succesiune, cu scopul de a decide dacă instanțele din statul membru a cărui lege a fost aleasă, în temeiul articolului 22 din acest regulament, sunt cel mai bine plasate pentru a statua asupra succesiunii. Această dispoziție permite, pe de o parte, să asigure că autoritatea care se ocupă de succesiune va aplica propria lege, după cum se indică în considerentul (27) al

regulamentului menționat, și, pe de altă parte, să se atingă obiectivul acestuia din urmă, care constă în atribuirea competenței instanțelor care s-ar putea dovedi mai apropiate de părțile sau de bunurile din cadrul succesiunii.

- 32 Referitor la articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile, el privește competența instanțelor dintr-un stat membru pentru a cărui lege s-a optat și prevede că acestea sunt competente cu condiția ca o instanță sesizată anterior să își fi declinat competența în favoarea lor, în temeiul articolului 6 litera (a) din respectivul regulament.
- 33 Or, nici termenii articolului 6 din Regulamentul privind succesiunile, nici cei ai articolului 7 din acesta nu conțin vreo referire la forma prin care instanța sesizată anterior trebuie să își decline competența și, în consecință, la necesitatea unei declarații exprese în acest sens din partea instanței respective, deși este adevărat că principiul securității juridice presupune ca declinarea de competență să rezulte fără echivoc din declarația instanței menționate, pentru a se evita un conflict de competență între aceasta din urmă și instanța care ar fi competentă în temeiul articolului 7 litera (a) din regulamentul menționat.
- 34 În consecință, o declinare expresă de competență nu este necesară în măsura în care, precum în cauza principală, reiese fără echivoc din renunțarea la judecarea cauzei de către instanța sesizată anterior, în sensul articolului 6 litera (a) din același regulament, că aceasta s-a desistat în favoarea instanțelor din statul membru a cărui lege a fost aleasă de defunct, pe care le consideră mai bine plasate pentru statua asupra unei anumite succesiuni.
- 35 Într-adevăr, o asemenea interpretare este conformă cu obiectivul care constă în facilitarea accesului la justiție, garantat în special de principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești, care stă la baza aplicării dispozițiilor Regulamentului privind succesiunile și care este consacrat la articolul 39 din acest regulament, care urmărește astfel, în domeniul cooperării în materie civilă și comercială, consolidarea unui sistem simplificat și eficient de norme de conflict, de recunoaștere și de executare a hotărârilor judecătorești pronunțate în cadrul unei succesiuni cu implicații transfrontaliere, cu scopul de a contribui la realizarea obiectivului încredințat Uniunii de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, întemeindu-se pe gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre.
- 36 Având în vedere cele de mai sus, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile trebuie interpretat în sensul că, pentru a exista o declinare de competență în sensul articolului 6 litera (a) din acest regulament în favoarea instanțelor din statul membru pentru a cărui lege a optat defunctul, nu este necesar ca instanța sesizată anterior să își fi declinat competența în mod expres, dar trebuie ca această intenție să rezulte fără echivoc din decizia pe care a pronunțat-o în această privință.

Cu privire la a doua întrebare

- 37 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile trebuie interpretate în sensul că instanța din statul membru sesizată ca urmare a unei declinări de competență este abilitată să controleze dacă erau îndeplinite condițiile stabilite de aceste dispoziții pentru ca instanța sesizată anterior să își poată declina competența.

- 38 Mai precis, instanța de trimitere ridică problema posibilității instanței sesizate ulterior de a verifica dacă erau îndeplinite cele trei condiții impuse la articolul 6 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile pentru a exista o declinare de competență, și anume, în primul rând, ca defunctul să fi ales în mod valabil legea aplicabilă succesiunii sale în temeiul articolului 22 din acest regulament, în al doilea rând, ca în fața instanței sesizate anterior una dintre părțile la procedură să fi formulat o cerere în scopul unei astfel de declinări de competență și, în al treilea rând, ca instanța sesizată anterior să fi reținut în mod corect că instanțele din statul membru a cărui lege a fost aleasă erau mai bine plasate pentru a statua asupra succesiunii.
- 39 În această privință, articolul 6 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile prevede posibilitatea instanței sesizate anterior în temeiul articolului 4 sau 10 din acest regulament de a-și declina competența în favoarea instanței din statul membru a cărui lege a fost aleasă în temeiul articolului 22 din regulamentul menționat, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de prima dintre aceste dispoziții.
- 40 Or, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 39 din concluzii, faptul că adoptarea unei asemenea decizii reprezintă doar o posibilitate pentru instanța sesizată anterior, iar nu o obligație, reprezintă un indiciu serios că o astfel de decizie nu poate fi controlată de instanțele în favoarea cărora instanța sesizată anterior și-a declinat competența.
- 41 Potrivit articolului 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile, instanțele judecătorești din statul membru pentru a cărui lege s-a optat în temeiul articolului 22 din acest regulament sunt competente să hotărască cu privire la succesiune cu condiția ca o instanță judecătorească sesizată anterior să își fi declinat competența în aceeași cauză, în temeiul articolului 6 litera (a) din regulamentul menționat. Astfel, respectivele instanțe devin competente prin simplul fapt al existenței unei declinări de competență în sensul acestei din urmă dispoziții.
- 42 Trebuie subliniat de asemenea că o declinare de competență constituie o „hotărâre”, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (g) din Regulamentul privind succesiunile, astfel încât sunt aplicabile dispozițiile capitolului IV din acest regulament privind recunoașterea, forța executorie și executarea „hotărârilor”, și anume articolele 39-58 din regulamentul menționat.
- 43 Or, articolul 39 din Regulamentul privind succesiunile prevede că hotărârile pronunțate într-un stat membru sunt recunoscute în alte state membre, fără să fie necesar să se recurgă la o procedură specială, iar articolul 41 din acest regulament precizează că în niciun caz astfel de hotărâri nu pot face obiectul unei revizuii pe fond. În ceea ce privește motivele de nerecunoaștere enunțate la articolul 40 din regulamentul menționat, niciunul dintre acestea nu privește ipoteza în care instanța sesizată ulterior ar considera că, în hotărârea privind declinarea de competență, a fost aplicat greșit articolul 6 litera (a) din același regulament.
- 44 Prin urmare, o hotărâre prin care instanța dintr-un stat membru și-a declinat competența este obligatorie pentru instanțele din celelalte state membre în ceea ce privește atât desistarea acestei instanțe, în temeiul articolului 6 din Regulamentul privind succesiunile, cât și constatarea potrivit căreia erau îndeplinite condițiile enumerate la aceeași dispoziție (a se vedea prin analogie Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung și alții, C-456/11, EU:C:2012:719, punctul 41).
- 45 Orice altă interpretare ar putea aduce atingere principiilor recunoașterii reciproce și încrederii reciproce, care stau la baza sistemului instituit prin Regulamentul privind succesiunile.

- 46 Astfel, potrivit jurisprudenței Curții, obiectivul general urmărit de regulamentul menționat este, după cum reiese din considerentul (59) al acestuia, recunoașterea reciprocă a hotărârilor pronunțate în statele membre în materie de succesiuni cu implicații transfrontaliere (Hotărârea din 17 ianuarie 2019, *Brisch*, C-102/18, EU:C:2019:34, punctul 33).
- 47 Or, dacă o instanță dintr-un stat membru ar fi abilitată să verifice dacă sunt îndeplinite condițiile enunțate la articolul 6 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile și, dacă este cazul, să refuze recunoașterea unei hotărâri prin care o instanță din alt stat membru și-a declinat competența, această posibilitate ar fi contrară sistemului instituit prin respectivul regulament, întrucât un astfel de refuz ar putea compromite funcționarea eficientă a normelor enunțate în capitolul IV din regulamentul menționat, precum și, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 59 din concluzii, a mecanismului prevăzut la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din același regulament.
- 48 Pe de altă parte, interpretarea reținută la punctul 44 din prezenta hotărâre permite evitarea unui conflict negativ de competență care ar putea conduce la un risc de denegare de dreptate, astfel cum a arătat de asemenea în esență domnul avocat general la punctul 60 din concluzii.
- 49 Având în vedere cele de mai sus, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 6 litera (a), articolul 7 litera (a) și articolul 39 din Regulamentul privind succesiunile trebuie interpretate în sensul că instanța din statul membru sesizată ca urmare a unei declinări de competență nu este abilitată să controleze dacă erau îndeplinite condițiile stabilite de aceste dispoziții pentru ca instanța sesizată anterior să își poată declina competența.

Cu privire la a treia întrebare

- 50 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă normele de competență prevăzute la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile sunt de asemenea aplicabile în cazul în care, în testamentul său întocmit înainte de 17 august 2015, defunctul nu a ales legea aplicabilă succesiunii și în cazul în care stabilirea acestei legi rezultă doar din articolul 83 alineatul (4) din regulamentul respectiv.
- 51 În această privință, trebuie amintit de la bun început că, deși în temeiul articolului 267 TFUE Curtea este competentă să interpreteze articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile, aplicarea în speță a dispozițiilor astfel interpretate este rezervată instanței naționale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2018, *Profi Credit Polska*, C-176/17, EU:C:2018:711, punctul 52).
- 52 Conform articolului 83 alineatul (4) din Regulamentul privind succesiunile, în cazul în care o dispoziție pentru cauză de moarte a fost făcută înainte de 17 august 2015 în conformitate cu legea pe care defunctul ar fi putut să o aleagă potrivit acestui regulament, se consideră că acea lege a fost aleasă ca lege aplicabilă succesiunii.
- 53 Astfel, această dispoziție instituie, pentru perioada anterioară începerii aplicării regulamentului menționat, o prezumție de alegere a legii aplicabile succesiunii, care produce același efect precum alegerea efectuată în temeiul dispozițiilor aceluiași regulament.

- 54 După cum a subliniat Comisia Europeană în observațiile sale în fața Curții și așa cum reiese din cuprinsul punctului 31 din prezenta hotărâre, obiectivul articolului 6 litera (a) și al articolului 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile este în special de a institui un paralelism între competență și legea aplicabilă.
- 55 Într-adevăr, în Hotărârea din 21 iunie 2018, Oberle (C-20/17, EU:C:2018:485, punctele 50 și 52), Curtea a statuat că, după cum subliniază considerentul (27) al Regulamentului privind succesiunile, normele acestui regulament sunt concepute astfel încât să asigure faptul că autoritatea care se ocupă de succesiune poate aplica, în cele mai mute situații, propria lege, un asemenea obiectiv urmărind să asigure coerența dintre dispozițiile referitoare la competență și cele referitoare la legea aplicabilă în această materie.
- 56 În plus, astfel cum s-a amintit la punctul 31 din prezenta hotărâre, declinarea de competență prevăzută la articolul 6 litera (a) și la articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile urmărește să permită unei instanțe dintr-un stat membru să se desisteze în favoarea instanțelor din statul membru pentru a cărui lege s-a optat în temeiul articolului 22 din acest regulament, atunci când prima instanță consideră că cele din urmă sunt mai bine plasate pentru a statua, cu scopul de a permite ca instanțele cele mai apropiate de succesiunea în cauză să fie cele care soluționează litigiul aferent acesteia.
- 57 Or, o interpretare potrivit căreia aplicarea legii care reglementează succesiunea în temeiul articolului 83 alineatul (4) din Regulamentul privind succesiunile nu permite o declinare de competență, în sensul articolului 6 litera (a) din acest regulament, ar aduce atingere obiectivelor menționate la punctele 54 și 55 din prezenta hotărâre.
- 58 Având în vedere cele de mai sus, este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul privind succesiunile trebuie interpretate în sensul că normele de competență prevăzute de aceste dispoziții sunt de asemenea aplicabile în cazul în care, în testamentul său întocmit înainte de 17 august 2015, defunctul nu a ales legea aplicabilă succesiunii și în cazul în care stabilirea acestei legi rezultă doar din articolul 83 alineatul (4) din regulamentul respectiv.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 59 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

- 1) Articolul 7 litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor trebuie interpretat în sensul că, pentru a exista o declinare de competență în sensul articolului 6 litera (a) din acest regulament în favoarea instanțelor din statul membru pentru a cărui**

lege a optat defunctul, nu este necesar ca instanța sesizată anterior să își fi declinat competența în mod expres, dar trebuie ca această intenție să rezulte fără echivoc din decizia pe care a pronunțat-o în această privință.

- 2) Articolul 6 litera (a), articolul 7 litera (a) și articolul 39 din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie interpretate în sensul că instanța din statul membru sesizată ca urmare a unei declinări de competență nu este abilitată să controleze dacă erau îndeplinite condițiile stabilite de aceste dispoziții pentru ca instanța sesizată anterior să își poată declina competența.**
- 3) Articolul 6 litera (a) și articolul 7 litera (a) din Regulamentul nr. 650/2012 trebuie interpretate în sensul că normele de competență prevăzute de aceste dispoziții sunt de asemenea aplicabile în cazul în care, în testamentul său întocmit înainte de 17 august 2015, defunctul nu a ales legea aplicabilă succesiunii și în cazul în care stabilirea acestei legi rezultă doar din articolul 83 alineatul (4) din regulamentul respectiv.**

Semnături